

NASIONALE SENIOR CERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2017

MUSIEK: VRAESTEL I

NASIENRIGLYNE

Tyd: 3 uur

100 punte

Hierdie nasienriglyne word voorberei vir gebruik deur eksaminatore en hulpeksaminatore. Daar word van alle nasieners vereis om 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die nasienriglyne konsekwent vertolk en toegepas word tydens die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen gesprek aanknoop of korrespondensie voer oor enige nasienriglyne nie. Daar word toegegee dat verskillende menings rondom sake van beklemtoning of detail in sodanige riglyne mag voorkom. Dit is ook voor die hand liggend dat, sonder die voordeel van bywoning van 'n standaardiseringsvergadering, daar verskillende vertolkings mag wees oor die toepassing van die nasienriglyne.

VRAAG 1

Luister na **Snit 1** (*Die Forelle – Schubert: Music – An Appreciation* deur Roger Kamien. 9de uitgawe-CD's om die 9de uitgawe te vergesel; Skyf 4 Snit 54 en 55; McGraw-Hill Companies/Sony BMG Music 2006)

- 1.1 Plaas vier (4) regmerkies om eienskappe wat in die musiek aanwesig is te identifiseer.

Majeurtonaliteit		Sangstuk	✓
Konsonantharmonie	✓	Dissonansie	
Aria		Deurgekomponeer	
Gewysigde strofiese vorm	✓	Melodiese omkering	
Polifoniese tekstuur		Majeur- en mineurtonaliteit	✓

- 1.2 Luister na **Snit 1a**. Dit is die opening van die melodie uit **Snit 1** hierbo (**getoonset op Sibelius © deur eksaminator**).

Maak 'n regmerkies langs die frase wat pas by wat jy hoor.

	
	✓
	✓
	✓

SIEN SÓ NA: 1 punt vir MELODIE D/0.5 punt vir MELODIE B of MELODIE C (een element is korrek)

Luister na **Snit 2** (*Blue Rondo à la Turk* uit *Time Out* uitgevoer deur die Dave Brubeck Quartet: 1959 oorspronklik vrygestel op Columbia Records CL1397. Nuwe digitale meesteropname gemaak en hervrygestel as *Take Five* deur Not Now Music Ltd 2011)

- 1.3 Identifiseer die jazzstyl.

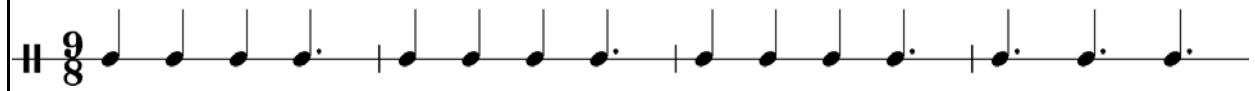

Cool Jazz

- 1.4 Motiveer jou antwoord in 1.3 met verwysing na twee kenmerke van die styl.

Ongewone/onreëlmatige groepering van maatslae, gebruik van die simbale in plaas van tromme om die maatslag/groepering van die maatslae te beklemtoon, beperkte dinamiese omvang, warm toonkleur van die saksofoon, swingstyl agste-note. Vir luister, nie vir dans nie, meer verwerk – minder geïmproviseer as Behop, politonies, polifonies/kontrapuntaal. Ongewone instrumente soos vibrafoon, Franse Horing.

Enige ander oortuigende antwoord sal aanvaar word.

- 1.5 Luister weer na Snit 2 en merk die korrekte antwoord om die ritme van een 4-maatfrase van die uittreksel te toon.

	
	✓
	

- 1.6 Noem 'n kunstenaar of groep wat met hierdie styl geassosieer word.

Dave Brubeck Quartet/Paul Desmond/Modern Jazz Quartet

- 1.7 Luister na **Snit 3 (Gavotte uit Simfonie No. 1 in D "Klassiek" deur Sergei Prokofiev)** terwyl jy die melodiëreël volg in die Hulpbronboekie, **BYLAAG A**. Dit is die Gavotte, die derde beweging uit die "Klassieke" Simfonie deur Prokofiev wat in 1917 gekomponeer is.

- 1.7.1 Voltooi die volgende:

Seksie B begin by maat **12** maatslag **3** en seksie A² begin by maat **28** maatslag **3**.

- 1.7.2 Identifiseer die toonaard van seksie B.

G Majeur

- 1.7.3 Wat is die verhouding van hierdie toonaard met die tonikatoonaard?

Subdominant

- 1.7.4 Luister na **Snit 3a**, wat by maat 12² begin, en noteer die melodie in maat 17, 18 en 19.

Hierdie frase is 'n presiese herhaling van die vorige frase tot by maat 19². SIEN SÓ NA: Maat 17: 0.5/Maat 18: 0.5/Maat 19: 1

- 1.7.5 Gee die maatnommers van 'n patroon en sekvens in die musiek.

Maat 4³ tot 6²/Maat 6³ tot 8²
Maat 8³ tot 10²/Maat 10³ tot 12²
Of enige ander korrekte antwoord.

VRAAG 2

Luister na **Snit 4 ("Reviewing the Situation" uit *Oliver!* deur Lionel Bart; 1991; Nasionale Simfonie-orkes gedirigeer deur John Owen Edwards; TER Ltd CDTER1184)**

2.1 Identifiseer die karakter wat jy hoor.

Fagin – 'n Joodse dief wat 'n bende straatkwajongens in Londen lei. Hulle is sakkerollers.

2.2 Noem die konteks van hierdie lied in die musiekvertoning.

Dit word teen die einde van die musiekvertoning gesing waar Fagin nadink oor sy persoonlike situasie; wat hy met sy lewe gedoen het en hoe hy dit moet verander: moontlik deur die smal pad te bewandel.

2.3 Identifiseer en lewer kommentaar op twee kenmerke in die musiek wat die gehoor inlig oor die karakter se kulturele agtergrond.

Fagin is Joods: die gebruik van die "oem-pa-pa"-bas, wat tipies is van die Joodse Klezmer-styl – 'n tradisionele Joodse/Hebreeuse/Israeliese musiekstyl; viooltussenspele deur die Joodse Frigiese modus te gebruik en die geleidelike accelerando, wat herinner aan tradisionele Israeliese liedere soos "Hava Nagila".

2.4 Hoe is hierdie lied tipies van 'n musiekteaternommer?

Dit vertel ons meer van Fagin se karakter, veral die gemengde gevoelens wat hy oor sy huidige lewe het. Die karakter gaan aan die sing. Onderbreuk deur dialoog, beweeg die aksie vorentoe, vertel vir ons van die karakter se gedagtes en emosies, nie tegnies veeleisend nie, 32-maat, AABA.

Luister na **Snit 5. Dit is die inleiding tot Snit 4 (Inleiding tot "Reviewing the Situation" uit *Oliver!* deur Lionel Bart; 1991; Nasionale Simfonie-orkes gedirigeer deur John Owen Edwards; TER Ltd CDTER1184)**

2.5 Hoe skep die komponis spanning in die inleiding tot hierdie nommer? Wat verdryf die spanning namate die lied vorder?

Forte, akkoord en tremolo op lae snaarinstrumente en pouke. Dalende tweeklankpatrone wat sekwensieel styg, voluitgehoue noot/pedaal in LH. Stygende drieklankpatrone. Chromatiek. Aksente. Mineur toonsoort. Basstem speel stygende motief. Pouse/maat se rus. Verminderde 7des.

Spanning word verdryf deur vinniger tweede seksie van die vers met die oem-pa-bas. Fluitpatroon – 4 agste-note op afwisselende note. Spottende aard van die lirieke.

VRAAG 3

Luister na **Snit 6 (1ste tema uit Simfonie No. 40 in g mineur deur W.A. Mozart: "Music, An Appreciation" Roger Kamien-CD's om die 9de uitgawe te vergesel; Skyf 3 Snit 10; McGraw-Hill Companies/Sony BMG Music 2006)**

- 3.1 Watter tema van die beweging word in die uittreksel gehoor?

1ste tema

- 3.2 Mozart het hierdie tema uit 'n 3-nootmotief ontwikkel – hieronder gedruk. Noem drie komposisietegnieke wat hy gebruik het en beskryf hoe hy dit gebruik het om die 4-maatfrase te konstrueer.

Herhaling, Variasie en Sekwens (1 punt elk = 3 punte): Nadat ons die motief vir die eerste keer hoor, herhaal hy dit onmiddellik, dan herhaal hy dit en brei dit uit/varieer dit deur 'n stygende 6de na die 3de noot by te voeg. Dan gebruik hy die ritme s-s-l in 'n dalende 3-nootpatroon wat hy twee keer opvolg – dalend. (2 punte vir die beskrywing van die gebruik daarvan.) Vraag en antwoord.

- 3.3 Noem die Mannheim-tegniek wat in die eerste twee note van die motief aanwesig is.

Die Mannheim-sug

Luister na **Snit 7a en 7b (2de tema uit terugkeer en uiteensetting uit Simfonie No. 40 in g mineur deur W.A. Mozart: "Music, An Appreciation" Roger Kamien-CD's om die 9de uitgawe te vergesel; CD 3 Snit 17 en Snit 12; McGraw-Hill Companies/Sony BMG Music 2006)**

- 3.4 Watter tema van die beweging word in die snitte gehoor?

2de tema

- 3.5 Verduidelik die verskil in tonaliteit tussen die twee weergawes van die tema.

Snit 7a is uit die terugkeer: ons weet dit want dit is in 'n mineur-toonaard (g mineur) en die 2de tema is altyd in die tonikatoonaard in die terugkeer.

Snit 7b is uit die uiteensetting – dit is in 'n majeurtoonaard (B-mol majeur). Dit is te verwagte aangesien die 2de tema in die dominant is of, soos in die geval van hierdie simfonie wat in g mineur begin, in die relatiewe majeur.

- 3.6 Luister weer na **Snit 7b**. Identifiseer en benoem, op die tema wat hieronder gedruk is, die kadense wat aan die einde van elke frase gehoor word. Onthou om die toonaard te noem.

The image shows two staves of musical notation. The first staff is in G minor (g mineur) and ends with an incomplete cadence (Onvolmaakte kadens). The second staff continues the melody and ends with a complete cadence (Volmaakte kadens).

- 3.7 Noem twee kenmerke van hierdie werk, buiten orkestrasie/instrumentasie, wat aandui dat dit in die Klassieke tydperk geskryf is.

Die tekstuur is hoofsaaklik homofonies deurgaans; die frases is gebalanseerd: 4 mate; melodie is motiwies; modulاسie is na nou verwante toonaarde; struktuur is 'n duidelike sonatevorm. Periodiese frasering, onvergeetlike melodie, gebruik van die Mannheim-sug, gevarieerde stemmings in vergelyking met Barok, diatoniese harmonie, klassieke sonate siklus, geleidelike dinamiese verandering. Enige ander geldige antwoord wat nie na die orkestrasie/instrumentasie verwys nie.

VRAAG 4

Luister na **Snit 8 (Erlkönig: Maat 86–97)** en **Snit 9 (Erlkönig: Maat 116–123: "Music, An Appreciation" Roger Kamien-CD's om die 9de uitgawe te vergesel; CD 4 Snit 52 en Snit 53; McGraw-Hill Companies/Sony BMG Music 2006)**

- 4.1 Identifiseer die 'karakter' wat in hierdie twee snitte uitgebeeld word.

Erlkönig

- 4.2 Voltooi die tabel hieronder om die twee uittreksels te vergelyk.

ELEMENT	SNIT 8	SNIT 9
Tonaliteit [0.5 × 2 = 1]	Majeur	Majeur en Mineur
Begeleidingspatroon [0.5 × 2 = 1]	Gearpeggieer	Herhalende triole in RH

- 4.3 Verduidelik met verwysing na die verhaal en na die elemente in die tabel hierbo die verandering in toon tussen die twee verse.

In die eerste uittreksel probeer die Erbkönig die kind verlei – wat die rede is waarom Schubert die majeuretoon aard gebruik, wat kontrasteer met die voorafgaande seksies wat gesing word deur die verteller, vader en seun in die mineurtoon aard. In die tweede uittreksel raak die Erbkönig ongeduldig omdat hy nie sy sin kry met die seun nie, wat die rede is waarom dit in die majeure begin maar in die mineur eindig om die Erbkönig se frustrasie en woede vir die kind te weerspieël. Die gearpeggieerde klavierbegeleiding in die eerste uittreksel spieël die verleidelike aard van die Erbkönig maar namate hy kwaad word, handhaaf Schubert die herhalende trioolpatroon in die regterhand, wat bydra tot die spanning in die woorde. Gearpeggieerde patroon kan ook die dansery van die Erbkönig se dogters weerspieël.

NB: Verwysing moet in die verduideliking gemaak word na die bedoeling en "stemming" van die Erbkönig. Eenvoudige herhaling van die feite uit die tabel sal nie punte verdien nie.

Luister na **Snit 10 (Erbkönig oorspronklike Maat 57–72; "Music, An Appreciation" Roger Kamien-CD's om die 9de uitgawe te vergesel; CD 4 Snit 51; McGraw-Hill Companies/Sony BMG Music 2006) en Snit 11 (Erbkönig georkestreer deur Liszt Maat 57–72 Hermann Prey, bariton, Münchense Filharmoniese Orkes onder leiding van Gary Bertini 1977 <<https://www.youtube.com/watch?v=Uvd2fJGo3ol>>),** wat verskillende verwerkings van dieselfde seksie van die werk is.

- 4.4 Lewer, met verwysing na die verhaal, kommentaar op die effektiwiteit van die georkestreerde weergawe in vergelyking met die oorspronklike toonsetting. Dui aan watter weergawe jy verkies en gee 'n rede vir jou keuse.

Gevoel van die perd wat galop word in die snaarinstrumente gehandhaaf, maar baie sag. Die gebruik van die gebroke akkoorde in die fluit met die ligte harpbegeleiding dien om die verleidelike toon van die Erbkönig te beklemtoon. In die oorspronklike verander die begeleidingspatroon van die triole in die RH na die verdeling van die trioolpatroon tussen die twee hande. Maar daar is geen kontramelodie in die oorspronklike nie. Eie mening – geen punt vir mening nie: 1 punt vir rede.

VRAAG 5

Luister na **Snit 12** ("If I were a Rich Man" uit *Fiddler on the Roof* deur Jerry Bock, Sheldon Harnick en Joseph Stein: <<https://www.youtube.com/watch?v=RBHZFYpQ6nc>>) en **Snit 13** ("Madamina – Catalogue Aria" uit *Don Giovanni* deur Mozart. *Music – An Appreciation* deur Roger Kamien. CD's om die 9de uitgawe te vergesel: Skyf 3 Snit 64 en 65; McGraw-Hill Companies/Sony BMG Music 2006)

Die lirieke vir Snit 12 en 'n bietjie agtergrond vir die werk kan in die Hulpbronboekie as **BYLAAG B** aangetref word.

Vergelyk in 'n opstel ooreenkomste en verskille tussen die twee stukke wat in Snit 12 en Snit 13 gehoor word.

Doen ook die volgende benewens die vergelyking wat die hoofdeel van jou opstel sal vorm:

- Verskaf 'n kort agtergrond vir die twee genres.
- Lewer kommentaar op die uitbeelding van karakters in die musiektoonsettings.
- Noem die konteks van die uittreksel uit jou voorgeskrewe werk en noem die karakter wat sing.

Bied ter afsluiting jou eie mening aan oor watter snit jy verkies en regverdig dit met verwysing na die gebruik van twee musiekelemente.

Maak seker dat jy die twee stukke vergelyk en nie net die genres nie.

Jou opstel sal nagesien word deur die volgende rubriek te gebruik:

RUBRIEK VIR OPSTEL	
16–20	Toon duidelik 'n begrip van die vraag, lewer feitelike bewys, voltooi al die vereistes en verskaf 'n insiggewende vergelyking van die twee werke met verwysing na beide die algemene kenmerke van die genres en die spesifieke eienskappe van die twee snitte. Eie mening van die werke word met insig en spesifieke verwysing na die gebruik van die musiekelemente aangebied.
10.5–15.5	Toon 'n begrip van die vraag, voltooi al die vereistes, lewer feitelike bewys en verskaf 'n vergelyking van die twee werke met verwysing na beide die algemene kenmerke van die genres en die spesifieke eienskappe van die twee snitte. Eie mening van die werke word aangebied met beperkte insig en veralgemening in terme van die gebruik van die musiekelemente.
5.5–10	Kan al die vereistes aanspreek, maar toon slegs 'n gedeeltelike begrip van die vraag en beperkte feitelike bewys. Vergelyking van die twee werke is beperk met slegs gedeeltelike verwysing na óf die algemene kenmerke van die genres óf die spesifieke eienskappe van die twee snitte. Eie mening is beperk met min of geen verwysing na die gebruik van die musiekelemente nie. Daar is 'n wanbalans tussen die afdelings van die opstel.
0.5–5	Toon minimale begrip van die vraag, voltooi nie al die vereistes nie en verskaf slegs 'n vae verwysing na die feite of geen gebruik van feite nie. Geen vergelyking of mening word aangebied nie. Daar is geen balans in die opstel nie.

DIE ANTWOORD OP HIERDIE VRAAG MOET IN OPSTELVORM GESKRYF WORD – DIE MEMO IS GETABULEER OM NASIENWERK TE VERGEMAKLIK.

	SNIT 12 If I were a rich man	SNIT 13 Madamina
Genre en tipe nommer	Musiekvertoning – Solosang	Komiese opera/Dramma Giocoso – Aria
Tydperk/Eeu	20 ^{ste} eeu	Klassieke tydperk
Karakter	Tevye – 'n arm, Russiese Jood wat 'n melkman is. Hy is getroud met Golde. (Inligting verskaf, dus geen punt hiervoor nie.)	Leporello – Don Giovanni se dienskneg en vleuel. Laer klas – "onopgevoed", maar beskerm DG ten alle koste. Hy wil graag soos DG wees.
Konteks	Naby aan die begin van die musiekvertoning – 4de nommer. (Inligting verskaf, dus geen punt hiervoor nie.) Tevye wens hy was ryk en verbeel hom hoe sy lewe sal wees as hy ryk is. (Lirieke verskaf, maar nie verduidelik nie, dus kan 'n punt hiervoor toegeken word.)	Leporello "troos" Donna Elvira, wat onlangs deur Don Giovanni afgesê is, deur haar te voorsien van 'n lys van DG se vorige verowerings.
Struktuur	Ons hoor 'n kort monoloog aan die begin van die uittreksel – wat tipies is van musiekteater, d.w.s. dialoog word gepraat in plaas van gesing in resitatief. A B A B C B A-koda (nie 'n standaard-struktuur vir musiekvertoning nie – sal AABA of vers-koor verwag).	A B: daar is 'n duidelike definisie tussen die twee seksies. Seksie A: hy lys die getal vroue wat DG verlei het – en die lande waarvandaan hulle kom. Seksie B: hy beskryf DG se verleidings-tegnieke vir verskillende tipes vroue.
Tonaliteit	Modaal – maar daar is geen verlaagde 2 ^{de} nie, dus is dit nie waarlik in die Joodse Frigiese dominantmodus nie [1 – ♭ 2 – 3 – 4 – 5 – ♭ 6 – ♭ 7 – 1], hoewel daar 'n verlaagde 6 ^{de} en 7 ^{de} is. Dit klink modaal. Mineur.	D majeur
Metrum	4/4	A = 4/4 B = 3/4 – in die styl van 'n menuet
Tempo	A matige tempo, maar gebruik word gemaak van pouses na B – gevolg deur 'n <i>tempo</i> . Die sentrale seksie (C) is stadiger en het groter vryheid van tempo – resitatiefagtig. Die "sugte" aan die einde van elke B-vers maak 'n effense vertraging gevolg deur 'n <i>tempo</i> moontlik. Die koda maak ook vryheid van tempo moontlik.	A = Vinnig – Allegro: dit pas baie goed by die "lys" van DG se verowerings. B = Stadig – Andante.
Melodie en ritme	Daar is twee duidelike melodieë: A – "if I were a rich man" beweeg in tone en halftone. Dit is redelik herhalend en het 'n beperkte omvang. B – "I'd build a big tall house ..." open met drie stygende note met 'n pouse op elkeen; 'n maat van herhaalde note word gevolg deur 'n stygende en dalende patroon voor dit terugkeer na die herhaalde note. Die toonsetting van die woorde is hoofsaaklik sillabies, wat bydra tot 'n "rammel"-styl. Die kontrasterende C-frase het 'n meer liriese "melodie", wat 'n duidelik Hebreeuse/Joodse klank het. Die ritme hier word voorgeskryf deur die ritme van die woorde, soos wat in 'n resitatief sal gebeur. Woordskildering: "staircase going up" – stygende frase in begeleiding/"coming down" – dalende frase in begeleiding. Kort "kadensa" aan die einde van C: tipies Hebreeuse/Joodse klank.	In seksie A is die melodie en begeleiding drieklankig. Die melodiese omvang is effens wyer as in "Reviewing". Daar is 'n element van "rammel" in hierdie seksie, wat toepaslik is vir die "lys" en dit pas ook by Leporello se karakter. In seksie B is die melodie lirieke om die deugde van die dames en die maniere waarop DG hulle verlei, te beklemtoon. Hy weerspieël die karakter van die vroue in die musiek: "Tall ones – majestic" – lang nootwaardes, crescendo, ritardando na die einde van die frase/"The little ones" – kort note, lig, mezzo forte, effens staccato.

Toonsetting van woorde/ Karakterisering	Tevye is Joods, soos Fagin in <i>Oliver!</i> , en baie van die musiekkenmerke in "Reviewing the Situation" is hier duidelik: die gebruik van die "oem-pa-pa"-bas, wat tipies is van die Joodse Klezmer-styl – 'n tradisionele Joodse/Hebreeuse/Israeliese musiekstyl; kort kontramelodieë op die klarinet wat klanke soos 'n Joodse [Frigiese] modus gebruik en die effense accelerando wat herinner aan tradisionele Israeliese liedere soos "Hava Nagila". Daar is 'n element van rammelsang in die 2de deel van die vers – wat verwys na sy laer klas/komiese/"onopgevoede" karakter. In Engels. Kan vertaal word.	Rammelstyl in seksie A help om Leporello se posisie in die samelewing as 'n dienskneg/laerklas-/onopgevoede/komiese karakter te beklemtoon. In Italiaans. Word gewoonlik in oorspronklike taal gesing.
Toonkleur	Die openingsfrase word onbegeleid deur Tevye gesing (bas). Die orkesbegeleiding tree geleidelik in: snaarinstrumente en klarinet (wat soortgelyke melodiese patrone aan die viool in "Reviewing ..." speel – wat bydra tot die Joodse/Hebreeuse gevoel, tokkelbasnote, trompet/koperblaas-instrumente. Tamboeryn om die tussenslae te beklemtoon. Simbale. Kitaar, harp; akkordeon; Glockenspiel. Skuurwerf klanke.	Klassieke orkes: gepaarde blaasinstrumente (geen klarinet nie); twee horings; snaarinstrumente. 'n Klavesimbel word heel aan die begin gehoor (oorblyfsel van die resitatief wat die aria voorafgaan); snaarseksie. Basstem.
Tekstuur	Homofonies – tipies van 'n sololied in musiekteater.	Melodie is dominant, maar daar is kontramelodieë in die snaarinstrumente – dit doen nie afbreuk aan die melodie nie, maar bied bykomende interessantheid. Daar is baie nabootsing tussen die eerste viole en die basse aan die begin, en later tussen snare en houtblaasinstrumente.
Dinamiek en artikulasie	Eerste deel van elke vers is sag, met die herhaling wat hard gesing word. Tokkelnote in die snaarinstrumente. Ligte staccato beklemtoon die ritme. Seksie C: baie harder en legato. Crescendo na 'n grootse einde.	Die aria begin sag, klavier, en daar is 'n ligte aanraking in die afsonderlike agste-note. Mozart maak gebruik van skielike dinamiese veranderinge van piano na forte, maar die dinamiese omvang is beperk. Hy gebruik 'n crescendo na forte aan die einde van seksie A. Seksie B begin sag en daar word meer gebruik gemaak van geleidelike dinamiese veranderinge in hierdie seksie.
	Elemente van katalogisering in beide stukke – kenmerkend aan opera buffa. Beide is humoristies.	

VRAAG 6

Luister na **Snit 14 (Yardbird Suite – Charlie Parker uit die album *The Genius of Charlie Parker*; 2005; Savoy Jazz)** terwyl jy die melodieblad hieronder volg.
(Yardbird Suite – Charlie Parker; Melodieblad;
<<http://www.onlinesheetmusic.com/yarbird-suite>>)

The musical score is written in treble clef, 4/4 time, with a key signature of one flat (Bb). The melody is as follows:

- Measures 1-5: Cma7, Fm7, Bb7, C7, Bb7, A7, D7
- Measures 6-7: 1. G7, Em7, A7, Dm7, G7; 2. Dm7, G7, Cma7
- Measures 8-12: 8 F#m7(b5), B7(#5), Em7, F#m7(b5), B7(#5), Em7, A7
- Measures 13-17: 13 Dm7, Em7(b5), A7(#5), D7, Dm7, G7, Cma7
- Measures 18-20: 18 Fm7, Bb7, A7, D7
- Measures 21: 21 Dm7, G7, Cma7

6.1 Identifiseer die jazzstyl en noem die dekade waarin dit ontwikkel het.

Bebop – 1940's

6.2 Waarom het hierdie styl ontwikkel?

Solojazzkunstenaars wat saam met groot orkeste gespeel het, was nie meer tevrede met die beginsels van "big band" jazz nie en wou terugkeer na die basiese beginsels van jazz wat solo-improvisasie in die middel van die genre geplaas het.

6.3 Noem twee kenmerke wat jy in die opname kan hoor wat tipies is van die styl.

Klein kombinasie: voorry en ritmeseksie; solosaksofoon en trompet; vinnige tempo; kort nootwaardes; ry-en-slag-simbale opmerklikste in ritmebegeleiding met toevallige "bomme" op die bastrom. Motiwiese melodie – kort frases. Gebruik van chromatiek. Artikulasie. Solo-improvisasie – beperkte gesamentlike improvisasie. Virtuouse spel. Asimmetriese frases, walking bass, gefragmenteerde melodie.

6.4 Merk die seksies (vorm) van die stuk duidelik op die melodieblad. Let asseblief op dat daar 'n 8-maat inleiding is wat nie op die melodieblad aangedui is nie.

**Inleiding – nie op melodieblad nie; A: 1–8; A: 1–8 (2de tydmaat) – geen punt hiervoor nie;
B: 9 – 16 (1 punt); A: 17–24 (1 punt)**

6.5 Gebruik die tabel hieronder om kommentaar te lewer op die improvisasies.

	Solo-instrument/e	Beskryf die begeleiding
Improvisasie 1	Saksofoon	Walking bass/ klavierbegeleiding/ligte ritme op snaartrom. In die 4de improvisasie het die klavier 'n kort solo en keer dan terug na die begeleidende rol.
Improvisasie 2	Afwisselende gedempte trompet en saksofoon	
Improvisasie 3	Saksofoon en kitaar	
Improvisasie 4	Klavier en dan saksofoon en trompet om te eindig	

VRAAG 7

Luister na **Snit 15**. Dit is 'n lied genaamd *Back of the Moon* uit die Suid-Afrikaanse jazzmusiekvertoning *King Kong*, in 1958 gekomponeer deur Todd Matshikiza. Die lirieke word as **BYLAAG C** in die Hulpbronboekie gereproduseer.

- 7.1 Identifiseer en lewer kommentaar op die sosiale toestande waarna in die lied verwys word wat die ontwikkeling van Suid-Afrikaanse stadsmusiek van die laat 19de eeu af beïnvloed het.

Shebeens, blikkiesdorpe en pondokke "gebou vir swart mense". Selfs voor Apartheid was daar skeiding van die rasse. Blikkiesdorpe het ontwikkel toe mans uit die landelike gebiede na stedelike gebiede getrek het op soek na werk in die myne. Lewensomstandighede was swak. Omdat swart mense nie toegelaat is om drank te koop nie, het shebeens – onwettige drinkplekke waar onwettige alkohol gebrou is – sosiale vergaderplekke in die blikkiesdorpe geword. Musiek is in die shebeens gespeel en baie style het ontwikkel en is in shebeens gespeel lank voor dit opgeneem is. Mynhostelle.

- 7.2 Beskryf die musiekeienskappe van **EEN** styl van Suid-Afrikaanse stadsmusiek wat voor 1958 ontwikkel het as 'n direkte gevolg van die sosiale toestande wat jy hierbo genoem het.

Marabi: "bendeledede" – klavier-/klawerbordmusiek wat deur ragtime (gesinkopeerde RH/bestendige LH) beïnvloed is met baie improvisasie in die LH. Het die klante na die shebeens gelok vanweë die lewendige, op-slag styl. Sikliese harmoniese progressie: die marabiprogresie: I IV Ic V ondersteun die musiek/improvisasies. Goedkoop pedaal orrel.

OF

Kwela: "staan op" – kwêlafluitmusiek wat met blikkiesdorpe en shebeens geassosieer word. Omdat shebeens onwettig was, het die polisie dikwels klopjagte uitgevoer. Jong kwelaspelers sou op die straathoeke staan en hul kwêlafluite speel om shebeenklante teen die naderende polisie te waarsku. Gekenmerk deur kort, herhalende melodiese frases en herhalende, sikliese harmoniese progressies gebaseer op I, IV en V. Gebruik dikwels die marabiprogresie.

Aanvaar ook: Isicathimiya, Sophiatown Jazz, Township Jazz

Luister na **Snit 16 (Duke Ellington: *C-Jam Blues*; "Music, An Appreciation" Roger Kamien-CD's om die 9de uitgawe te vergesel; CD 1 Snit 10–18; McGraw-Hill Companies/Sony BMG Music 2006) en Snit 17 (*Way Back '50s* uitgevoer deur Uhadi)**

- 7.3 Identifiseer eienskappe met betrekking tot **Snit 16** in Kolom A en eienskappe met betrekking tot **Snit 17** in Kolom B.

Plaas drie regmerkies (3) in Kolom A en drie regmerkies (3) in Kolom B.

	KOLOM A Eienskappe van Snit 16	KOLOM B Eienskappe van Snit 17
Viervoudige metrum		
Oorspronklik 'n klavierbordstyl		✓
Walking bass	✓	
I – IV – Ic (I6/4) – V		✓
Swingstyl agste-note		
12-maatblues	✓	
Triole		
Sikliese struktuur		✓
3-maattriff	✓	

- 7.4 Noem twee eienskappe uit die lys hierbo wat gemeenskaplik is aan die twee snitte.

Viervoudige metrum, swingstyl agste-note.

- 7.5 Hoe het die style wat deur Snit 16 en Snit 17 verteenwoordig word, bygedra tot die ontwikkeling van mbaqanga/Sophiatown-jazz in die 1950's?

Marabi: die "marabi"-akkoordprogressie (I – IV – Ic/I ^{6/4} V) word gereeld in Mbaqanga gebruik; andersins sal die akkoordprogressie hoofsaaklik I, IV en V gebruik.

Swing/Big Band: Beïnvloed deur die instrumentasie van Mbaqanga: saksofone, trompette.

**Swingritme van albei style is in Mbaqanga aanwesig.
Eenvoudige melodieë.**

Alle style is in vierslagmaat met onderverdelings in agste-note.

Luister na **Snit 18** (*Ndodemnyama – Beware Verwoerd* deur Vuyisile Mini: Album: Miriam Makeba – *Africa*; Novus Series 70 <<https://www.youtube.com/watch?v=DYwgmOxhUvk>>) en verwys na die vertaalde lirieke en agtergrond vir die lied wat in **BYLAAG D** in die Hulpbronboekie verskaf word.

- 7.6 *Ndodemnyama* (Snit 18) en jou voorgeskrewe werk, *Meadowlands*, protesteer albei teen aspekte van apartheid. Vergelyk die lirieke van die twee liedere. Dui aan watter lied na jou mening 'n effektiewer manier van protes is en gee drie redes vir jou siening.

Die antwoord moet as 'n paragraaf geskryf word – die tabel is net vir maklike verwysing.

3 punte vir die vergelyking van die lirieke.

3 punte vir redes: geen punt word vir mening toegeken nie.

	<i>Ndodemnyama</i>	<i>Meadowlands</i>
Lirieke	Meer herhalend as dié van <i>Meadowlands</i> . Hoofsaaklik een taal – isiXhosa. "Passop" = Afrikaans. 'n Waarskuwing aan Verwoerd – daar is geen verhaal nie en net negatiewe emosie.	Drie tale – isiZulu, seSotho en Tsotsitaal. Groter verskeidenheid emosies, byvoorbeeld <i>we don't want to move! our beloved place</i> – beide sinies en opreg gebruik/vertel meer van 'n verhaal.

Redes vir effektiwiteit as 'n proteslied:

Snit 18: eenvoudige, herhalende lirieke: maklik om te leer en te onthou. Kan 'n skare maklik opwerk: dit is krygshaftig aan die begin. Noem Verwoerd by die naam – skep eenheid onder die mense teen 'n gemeenskaplike "vyand".

Snit 19: aansteeklike melodie en ritme maar meer dubbelsinnig as 'n proteslied omdat "our beloved place" sinies en opreg gebruik word.

Totaal: 100 punte